

Na osnovu člana 62. stav 1. tačka 4) i člana 66. stav 3. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, br. 72/09, 20/14 – odluka US, 55/14 i 47/18),

Republička izborna komisija, na sednici održanoj 21. avgusta 2018. godine, donela je

P R A V I L A

O RADU BIRAČKIH ODBORA ZA SPROVOĐENJE NEPOSREDNIH IZBORA ZA ČLANOVE NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilima bliže se uređuje rad biračkih odbora, obrazovanih u skladu sa Uputstvom za sprovođenje neposrednih izbora za članove nacionalnih saveta nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, broj 57/18 – prečišćen tekst), na sprovođenju glasanja i utvrđivanju rezultata glasanja na neposrednim izborima za članove nacionalnih saveta nacionalnih manjina (u daljem tekstu: izbori).

Član 2.

(1) Birački odbor neposredno sprovodi glasanje na biračkom mestu, obezbeđuje pravilnost i tajnost glasanja, utvrđuje rezultate glasanja na biračkom mestu i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom, Uputstvom za sprovođenje neposrednih izbora za članove nacionalnih saveta nacionalnih manjina i ovim pravilima.

(2) Birački odbor odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova.

(3) Rad biračkog odbora je javan.

(4) Dok je biračko mesto otvoreno i dok traje glasanje, svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamenici moraju da budu na biračkom mestu.

(5) Svi članovi i zamenici članova biračkog odbora su dužni da na biračkom mestu sve vreme i na vidnom mestu nose identifikacione kartice koje im obezbeđuje Republička izborna komisija.

(6) Članovima biračkog odbora koji su određeni da rukuju sprejom s nevidljivim mastilom, a glasaju na drugom biračkom mestu, omogućuje se da na njihovom biračkom mestu glasaju uz rešenje o imenovanju za člana biračkog odbora.

II. PRIJEM IZBORNOG MATERIJALA

Član 3.

(1) Radna tela Republičke izborne komisije (u daljem tekstu: Radno telo) i opštinski/gradski organi uprave dužni su da izborni materijal za sprovođenje glasanja na biračkom mestu predaju biračkim odborima najkasnije 48 časova pre dana održavanja izbora.

(2) Spisak izbornog materijala koji se predaje svakom biračkom odboru za sprovođenje izbora sadržan je u zapisniku o primopredaji izbornog materijala pre glasanja između Radnog tela i biračkog odbora čiji obrazac propisuje Republička izborna komisija.

Član 4.

(1) Osim materijala navedenog u zapisniku o primopredaji izbornog materijala pre glasanja između Radnog tela i biračkog odbora, biračkom odboru se prilikom primopredaje izbornog materijala pre glasanja dostavlja i kontrolni formular za logičko-računsko slaganje rezultata glasanja na biračkom mestu, čiji je obrazac u prilogu i sastavni je deo ovih pravila.

(2) Opštinski/gradski organ uprave obezbeđuje za svaki birački odbor onoliko obrazaca kontrolnog formulara za koliko se nacionalnih saveta glasa na svakom biračkom mestu.

III. PRIPREMA ZA POČETAK GLASANJA

Član 5.

(1) Na dan izbora birački odbor se sastaje u 6,00 časova na biračkom mestu, da bi se izvršile pripreme za početak glasanja.

(2) Članovi biračkog odbora pripremaju početak glasanja sledećim redosledom: otvaraju vreću sa izbornim materijalom zapečaćenu sigurnosnom zatvornicom, utvrđuju da li je primljeni materijal za glasanje ispravan i potpun, uređuju biračko mesto i dogovaraju se o načinu rada i podeli zaduženja prilikom sprovođenja glasanja.

(3) Sigurnosnu zatvornicu koja je skinuta sa vreće sa izbornim materijalom, birački odbor obavezno predaje Radnom telu prilikom primopredaje izbornog materijala posle glasanja.

a) Utvrđivanje potpunosti i ispravnosti izbornog materijala

Član 6.

(1) Primljeni izborni materijal birački odbor upoređuje sa stanjem iz zapisnika o primopredaji izbornog materijala pre glasanja između Radnog tela i biračkog odbora i tako utvrđuje da li je primljeni materijal potpun i ispravan.

(2) Ako nešto od izbornog materijala nedostaje, birački odbor to konstatuje u Zapisniku o radu biračkog odbora na sprovođenju glasanja i utvrđivanju rezultata glasanja na izborima za članove nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (u daljem tekstu: zapisnik o radu biračkog odbora) i o tome odmah obaveštava Radno telo.

(3) Ako biračkom odboru nije uručen dovoljan broj glasačkih listića, on otvara biračko mesto sa glasačkim listićima koje poseduje, a ostatak će mu biti dostavljen u toku glasanja.

b) Uređivanje biračkog mesta

Član 7.

(1) Članovi biračkog odbora uređuju biračko mesto tako što vidno ističu broj i naziv biračkog mesta, izvod iz Rešenja o određivanju biračkih mesta i Narodnu zastavu Republike Srbije, kao i zbirne izborne liste kandidata za članove svakog nacionalnog saveta koji se bira na biračkom mestu.

(2) Birački odbor, potom, uređuje prostoriju za glasanje tako da od ulaza do glasačke kutije, mesta za obavljanje izbornih radnji budu postavljena sledećim redosledom:

- 1) mesto na kome član biračkog odbora rukuje UV lampom;

- 2) mesto na kome se utvrđuje identitet birača;
- 3) mesto na kome se nalaze izvodi iz posebnih biračkih spiskova za glasanje na biračkom mestu (u daljem tekstu: izvod iz biračkog spiska) za svaki nacionalni savet koji se bira na biračkom mestu i posebni izvodi iz biračkog spiska za glasanje birača na odsluženju vojnog roka, vojnoj vežbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije;
- 4) mesto na kome se uručuje glasački listić;
- 5) mesto na kome član biračkog odbora rukuje sprejom za obeležavanje prsta birača;
- 6) paravani za glasanje, koji moraju biti tako postavljeni da obezbede tajnost glasanja;
- 7) glasačka kutija.

Član 8.

(1) Birački odbor proverava da li su na biračkom mestu i na 50 metara od biračkog mesta istaknuti simboli predlagača izbornih lista i drugi izborni propagandni materijal.

(2) Ako je na biračkom mestu i na 50 metara od biračkog mesta istaknut izborni propagandni materijal, birački odbor ga sam uklanja ili, ako nije u mogućnosti sam da ga ukloni, o potrebi da se materijal ukloni obaveštava Radno telo, koje se zahtevom za uklanjanje obraća nadležnoj opštinskoj/gradskoj komunalnoj službi.

v) Dogovor o podeli rada

Član 9.

Članovi biračkog odbora dogovaraju se o podeli rada, pri čemu je najvažnije da se utvrdi koji će članovi, odnosno zamenici članova, biti zaduženi za sprovođenje sledećih radnji:

- 1) rukovanje UV lampom;
- 2) utvrđivanje identiteta birača;
- 3) rukovanje izvodima iz biračkog spiska za svaki nacionalni savet koji se bira na biračkom mestu i posebnim izvodima iz biračkog spiska za glasanje birača na odsluženju vojnog roka, vojnoj vežbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije;
- 4) čuvanje i uručivanje glasačkih listića;
- 5) rukovanje sprejom za obeležavanje prsta birača;
- 6) poučavanje birača o tome kako se glasa.

Član 10.

(1) Pre otvaranja biračkog mesta, predsednik biračkog odbora u Zapisnik o radu biračkog odbora unosi imena prisutnih članova i zamenika članova biračkog odbora.

(2) Osim upisivanja prisutnih članova i zamenika članova biračkog odbora u Zapisnik o radu biračkog odbora, predsednik biračkog odbora je dužan da imena prisutnih članova i zamenika članova biračkog odbora upiše u evidenciju o prisutnosti na biračkom mestu, koju potpisuju prisutni članovi i zamenici članova biračkih odbora.

(3) Evidencija iz stava 2. ovog člana služi kao osnov za isplatu naknada za rad u biračkom odboru.

IV. OTVARANJE BIRAČKOG MESTA

Član 11.

(1) Pošto obavi pripreme za sprovođenje glasanja, birački odbor utvrđuje da glasanje može da počne, i to konstatuje u Zapisniku o radu biračkog odbora.

(2) Biračko mesto se otvara u 7,00 časova na dan održavanja izbora.

Provera ispravnosti glasačke kutije

Član 12.

(1) Na biračkom mestu nalazi se jedna glasačka kutija, koja se koristi za glasanje na izborima za članove svih nacionalnih saveta koji se biraju na biračkom mestu.

(2) Provera ispravnosti glasačke kutije vrši se u prisustvu prvog birača koji dođe na biračko mesto, a rezultat provere upisuje se u kontrolni list za proveru ispravnosti glasačke kutije (u daljem tekstu: Kontrolni list).

(3) Postupak provere se obavlja sledećim redosledom:

1) kada na biračko mesto pristupi prvi birač koji nije član biračkog odbora, birački odbor će izvršiti proveru UV lampom, utvrdiće njegov identitet i utvrdiće da li je upisan u neki od izvoda iz biračkog spiska;

2) u prisustvu tog birača birački odbor proverava da li je glasačka kutija ispravna i prazna;

3) popunjava se Kontrolni list, u koji se upisuje u koji izvod iz biračkog spiska i pod kojim rednim brojem je birač upisan, nakon čega Kontrolni list potpisuju svi članovi, odnosno zamenici članova biračkog odbora i birač koji je prvi došao na biračko mesto;

4) u prisustvu prvog birača, Kontrolni list se ubacuje u glasačku kutiju, koja se nakon toga zatvara i pečati jemstvenikom i pečatnim voskom;

5) sve izvršene radnje birački odbor konstatuje **u svim zapisnicima** o radu biračkog odbora za svaki nacionalni savet koji se bira na biračkom mestu.

Član 13.

Provera ispravnosti glasačke kutije ne može se vršiti u prisustvu birača za koga je, nakon provere UV lampom, utvrđeno da je glasao na drugom biračkom mestu, koji nema važeću javnu ispravu za utvrđivanje identiteta, ili koji nije upisan ni u jedan izvod iz biračkog spiska.

V. GLASANJE NA BIRAČKOM MESTU

Član 14.

Kada birač dođe na biračko mesto, birački odbor je dužan da preduzme sledeće radnje: proveru da li je birač glasao na drugom biračkom mestu, utvrđivanje identiteta birača, proveru da li je birač upisan u neki od izvoda iz biračkog spiska, uručivanje glasačkog listića, obeležavanje birača sprejom i poučavanje birača o načinu glasanja.

a) Provera da li je birač glasao na drugom biračkom mestu

Član 15.

(1) Kada uđe na biračko mesto, birač prilazi članu biračkog odbora sa UV lampom, koji proverava da li je kažiprst desne ruke birača već obeležen nevidljivim mastilom.

(2) Za slučaj da birač nema kažiprst desne ruke, proverava se da li su nevidljivim mastilom obeleženi ostali prsti desne ruke, a ako birač nema desnu ruku, proverava se da li su nevidljivim mastilom obeleženi prsti leve ruke.

(3) Ako se nakon provere UV lampom utvrdi da je birač glasao na drugom biračkom mestu, on ne može da glasa i dužan je da bez odlaganja napusti biračko mesto.

b) Utvrđivanje identiteta birača

Član 16.

(1) Pošto se utvrdi da birač nije glasao, on prilazi sledećem članu biračkog odbora, saopštava mu svoje ime i prezime, predaje mu obaveštenje o danu i vremenu održavanja izbora, ukoliko ga poseduje, i dokazuje svoj identitet.

(2) Birač može da pristupi glasanju i bez obaveštenja o danu i vremenu održavanja izbora i birački odbor ne može da ga uslovi pokazivanjem tog obaveštenja, već mora da pristupi pronalaženju birača u izvodu iz biračkog spiska prema dostupnim podacima o biraču iz njegovog dokumenta kojim dokazuje identitet.

(3) Birač ne može da glasa ako ne podnese dokaz o svom identitetu.

(4) Svoj identitet birač dokazuje važećom ličnom kartom ili važećom putnom ispravom (pasošem).

(5) Birački odbor treba da omogući glasanje biraču koji svoj identitet dokazuje ličnom kartom sa isteklim rokom važenja, pod uslovom da priloži potvrdu Ministarstva unutrašnjih poslova o podnetom zahtevu za izdavanje nove lične karte.

(6) U slučaju da na biračko mesto dođe birač koji poseduje važeći dokument iz stava 4. ovog člana u kojem je navedeno drugo prezime u odnosu na prezime navedeno u izvodu iz biračkog spiska, birački odbor treba tom biraču da omogući da glasa, bez obzira na tu okolnost, pod uslovom da na osnovu slike birača i jedinstvenog matičnog broja građana u dokumentu kojim dokazuje svoj identitet može da utvrdi da je u pitanju lice koje je upisano u izvod iz biračkog spiska.

(7) Birač koji je upisan u poseban izvod iz biračkog spiska za glasanje birača na odsluženju vojnog roka, vojnoj vežbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije, svoj identitet može da dokaže i vojnom knjižicom koja sadrži sliku birača i njegov jedinstveni matični broj građana.

(8) Birač koji glasa na biračkom mestu unutar zavoda za izvršenje zavodskih sankcija, svoj identitet može da dokaže i odgovarajućom ispravom koju mu izdaje Uprava za izvršenje krivičnih sankcija.

v) Utvrđivanje da li je birač upisan u izvod iz biračkog spiska i uručivanje glasačkog listića

Član 17.

(1) Kada se utvrdi njegov identitet, birač saopštava kojoj nacionalnoj manjini pripada i prilazi članu biračkog odbora koji je zadužen za rukovanje izvodom iz biračkog spiska za tu nacionalnu manjinu, odnosno članu biračkog odbora koji rukuje odgovarajućim posebnim izvodom iz biračkog spiska za glasanje birača na odsluženju vojnog roka, vojnoj vežbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije, koji pronalazi birača u izvodu iz biračkog spiska i zaokružuje redni broj ispred imena birača, nakon čega se birač potpisuje na odgovarajućem mestu u izvodu iz biračkog spiska. Pošto se birač potpiše, član biračkog odbora mu uručuje glasački listić.

(2) Birač koji je pismen i koji je u stanju da svojeručno napiše svoje ime i prezime, potpisuje se tako što svojeručno ispisuje svoj potpis na odgovarajućem mestu u izvodu iz biračkog spiska.

(3) Birač koji usled telesne ili senzorne onesposobljenosti (birač sa invaliditetom) nije u stanju da svojeručno napiše svoje ime i prezime u izvodu iz biračkog spiska, potpisuje se tako što će na odgovarajuće mesto u izvodu iz biračkog spiska otisnuti pečat koji sadrži podatke o njegovom ličnom identitetu, odnosno pečat sa ugraviranim potpisom.

(4) Birač koji nije pismen, odnosno birač sa invaliditetom koji ne poseduje pečat koji sadrži podatke o njegovom ličnom identitetu, odnosno pečat sa ugraviranim potpisom, ne potpisuje se u izvodu iz biračkog spiska, već to umesto njega čini njegov pomagač kojeg dovodi sa sobom na biračko mesto radi popunjavanja glasačkog listića.

(5) Odredbe st. 2. do 4. ovog člana shodno se primenjuju i u slučaju glasanja birača van biračkog mesta.

Član 18.

(1) Birački odbor ne sme da vrši nikakva dopisivanja ili druge promene u izvodima iz biračkog spiska.

(2) Birački odbor ne sme da dozvoli da glasa lice koje nije upisano ni u jedan izvod iz biračkog spiska.

(3) Birački odbor ne sme da dopiše u izvod iz biračkog spiska lice koje nije upisano u izvod, bez obzira na to što lice tvrdi da glasa na tom biračkom mestu, ili što ga članovi biračkog odbora lično poznaju.

Član 19.

(1) Birač može da glasa samo jedanput.

(2) Nijedno lice ne može dobiti više od jednog glasačkog listića, niti je dopušteno da jedno lice glasa umesto drugog lica. Glasanje uz pomoć pomagača iz člana 24. ovih pravila ne smatra se glasanjem umesto drugog lica.

g) Upotreba spreja

Član 20.

(1) Tek kada mu se uruči glasački listić, birač prilazi članu biračkog odbora koji mu specijalnim sprejom obeležava kažiprst desne ruke ispod korena nokta kao znak da je glasao.

(2) Biraču koji nema kažiprst desne ruke biće obeležen sledeći dostupan prst udesno i konačno palac te ruke, ispod korena nokta.

(3) Biraču koji nema desnu šaku, biće obeležen kažiprst leve ruke, odnosno sledeći dostupan prst ulevo i konačno palac te ruke, ispod korena nokta.

(4) Ako nije moguće da se tako obeleže prsti birača, obeležavanje se ne obavlja.

d) Popunjavanje glasačkog listića

Član 21.

(1) Birač popunjava glasački listić iza paravana za glasanje pošto ga član biračkog odbora pouči o načinu glasanja.

(2) Član biračkog odbora će posebno upozoriti birača:

1) da može da glasa samo za jednu izbornu listu, zaokruživanjem rednog broja ispred naziva te izborne liste;

2) da je glasanje tajno i da se obavlja iza paravana za glasanje;

3) da je glasanje slobodno i da niko nema pravo da sprečava ili primorava birača da glasa, da ga poziva na odgovornost zbog toga što jeste ili nije glasao ili da traži od birača da se izjasni zašto je i za koga glasao.

(3) Pošto popuni glasački listić, birač sâm presavija glasački listić tako da se ne vidi kako je glasao i stavlja glasački listić u glasačku kutiju, a zatim napušta biračko mesto.

Član 22.

(1) Birački odbor je dužan da se stara o obezbeđivanju tajnosti glasanja.

(2) Birački odbor je dužan da organizuje glasanje tako da niko ne može videti kako birač popunjava glasački listić.

(3) U prostoriji u kojoj se glasa može biti prisutno samo onoliko birača koliko ima mesta na kojima je obezbeđena tajnost glasanja.

VI. POSEBNA PRAVILA ZA GLASANJE LICA SA INVALIDITETOM, NEPISMENIH I SPREČENIH LICA

Član 23.

(1) Birački odbor je dužan da osobi koja se kreće uz pomoć psa vodiča i ima odgovarajuću ispravu za kretanje uz pomoć psa vodiča, omogući slobodan pristup objektu u kojem je biračko mesto i samom biračkom mestu, kao objektu u javnoj upotrebi, kako je to propisano Zakonom o kretanju uz pomoć psa vodiča.

(2) Pod odgovarajućom ispravom za kretanje uz pomoć psa vodiča smatra se:

1) dokaz o stečenim znanjima, sposobnostima i veštinama za kretanje sa psom vodičem - za osobu koja se kreće uz pomoć psa vodiča;

2) dokaz o završenoj obuci - za psa vodiča.

a) Lice koje nije u stanju da popuni glasački listić

Član 24.

(1) Birač koji ne može sam da popuni glasački listić (slepo lice, lice sa drugim vidovima invaliditeta ili nepismeno lice) ima pravo da na biračko mesto povede pomagača koji će umesto njega popuniti glasački listić onako kako mu birač odredi.

(2) U Zapisnik o radu biračkog odbora se upisuje:

- ukupan broj birača određene nacionalne manjine koji su glasali uz pomoć pomagača,
- koliko je od tog broja glasalo slepih lica, koliko lica sa drugim vidovima invaliditeta i koliko nepismenih lica,
- pod kojim rednim brojevima su ti birači upisani u izvod iz biračkog spiska.

b) Lice koje nije u stanju da dođe na biračko mesto

Član 25.

(1) Birač koji nije u stanju da glasa na biračkom mestu (nemoćno ili sprečeno lice) obaveštava birački odbor najkasnije do 11,00 časova na dan glasanja, da želi da glasa i kojoj nacionalnoj manjini pripada.

(2) Glasanje birača van biračkog mesta može se obaviti samo na području koje obuhvata biračko mesto.

(3) Nemoćnim i sprečenim licima smatraju se lica koja iz zdravstvenih razloga nisu u mogućnosti da dođu na biračko mesto, osobe sa invaliditetom i nemoćna stara lica.

(4) Nemoćnim i sprečenim licima ne smatraju se lica koja zbog prirode posla koji obavljaju nisu u mogućnosti da u vreme dok je biračko mesto otvoreno obave glasanje na biračkom mestu.

(5) Pošto utvrdi da je nemoćno ili sprečeno lice u smislu stava 3. ovog člana upisano u izvod iz biračkog spiska i da se nalazi na području koje obuhvata biračko mesto, predsednik biračkog odbora zadužuje tri člana ili zamenika člana biračkog odbora (poverenici biračkog odbora) da sprovedu glasanje van biračkog mesta.

(6) Poverenici biračkog odbora odlaze kod birača, utvrđuju njegov identitet i vrše proveru UV lampom.

(7) Potom poverenici biračkog odbora predaju biraču službeni koverat u kojem se nalaze: glasački listić, zbirna izborna lista kandidata za članove nacionalnog saveta nacionalne manjine kojoj birač pripada, potvrda o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta i koverat u koji će biti stavljen popunjen glasački listić.

(8) Nakon toga, poverenici biračkog odbora specijalnim sprejom obeležavaju prst birača, na način utvrđen članom 20. ovih pravila.

(9) Pošto upoznaju birača s načinom glasanja, poverenici biračkog odbora napuštaju prostoriju u kojoj birač glasa.

Član 26.

(1) Ako birač nije u stanju da popuni glasački listić (slepo lice, lice sa drugim vidovima invaliditeta ili nepismeno lice), on može da glasa uz pomoć pomagača kojeg sam odredi, na isti način na koji tu pomoć koriste slepa lica, lica sa drugim vidovima invaliditeta ili nepismena lice koja glasaju na biračkom mestu.

(2) Pošto glasa, birač potpisuje potvrdu o svom izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta.

(3) Birač, potom, stavlja popunjen i presavijen glasački listić u koverat koji poverenici biračkog odbora pred njim pečate žigom na pečatnom vosku.

(4) Tako zapečaćen koverat birač stavlja zajedno sa potpisanom potvrdom o svom izbornom pravu u službeni koverat koji posle toga poverenici pred njim pečate žigom na pečatnom vosku.

(5) Pre pečaćenja službene koverte sa potvrdom o izbornom pravu i kovertom sa glasačkim listićem, poverenici biračkog odbora obavezno moraju da provere da li je birač potpisao potvrdu o izbornom pravu.

Član 27.

(1) Odmah po povratku na biračko mesto, poverenici biračkog odbora predaju službeni koverat predsedniku biračkog odbora, koji otvara službeni koverat u kojem se nalazi potvrda o izbornom pravu i, ukoliko je potvrda potpisana, zaokružuje redni broj pod kojim je birač upisan u izvod iz biračkog spiska.

(2) Zatim predsednik biračkog odbora otvara zapečaćeni koverat u kojem je glasački listić i, zatim, taj glasački listić ubacuje u glasačku kutiju.

(3) Ako potvrda o izbornom pravu nije potpisana, smatra se da birač nije glasao, što se navodi u zapisniku o radu biračkog odbora za izbor članova nacionalnog saveta nacionalne manjine kojoj birač pripada, kao događaj od značaja za glasanje.

(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana, zapečaćeni koverat sa glasačkim listićem se ne otvara, već se tako zapečaćen posle glasanja predaje Radnom telu u koverti sa neupotrebljenim glasačkim listićima.

(5) Birački odbor unosi u zapisnik o radu biračkog odbora određene nacionalne manjine:

- ukupan broj birača te nacionalne manjine koji su glasali van biračkog mesta;

- koliko je od tog broja glasalo lica koja nisu mogla da dođu na biračko mesto iz zdravstvenih razloga, koliko lica sa invaliditetom i koliko nemoćnih starih lica,

- pod kojim rednim brojevima su ti birači upisani u izvod iz biračkog spiska.

(6) Prilikom primopredaje izbornog materijala posle glasanja, birački odbor, uz ostali izborni materijal, Radnom telu predaje potpisane potvrde o izbornom pravu birača koji su glasali van biračkog mesta, razvrstane za svaku nacionalnu manjinu u posebnim kovertima.

VII. ODRŽAVANJE REDA NA BIRAČKOM MESTU

Član 28.

(1) Birački odbor je dužan da održava red na biračkom mestu.

(2) Ako se na biračkom mestu naruši red, birački odbor može da prekine glasanje dok se red ne uspostavi. Razlozi za prekid glasanja i trajanje prekida glasanja unose se u zapisnik o radu biračkog odbora.

(3) Ako je prekid glasanja trajao duže od jednog časa, glasanje se produžava za onoliko vremena koliko je prekid trajao.

Član 29.

(1) Zabranjeno je zadržavanje na biračkom mestu svih lica koja nemaju prava i dužnosti u vezi sa sprovođenjem izbora.

(2) Na biračkom mestu zabranjeno je korišćenje mobilnih telefona i drugih sredstava veza i komunikacija, kao i foto-aparata i kamera.

(3) Na biračkom mestu je zabranjeno da se, van službene evidencije u izvodima iz biračkog spiska, prave spiskovi birača koji su izašli na glasanje (upisivanjem imena ili rednog broja iz izvoda iz biračkog spiska birača koji su izašli, ili nisu izašli na glasanje).

(4) Izuzetno, dozvoljeno je da članovi biračkog odbora koji su zaduženi da rukuju izvodima iz biračkog spiska, upisivanjem crtica na posebnom listu hartije, vode evidenciju o izlaznosti birača i da podatke o izlaznosti saopštavaju svim članovima biračkog odbora.

(5) Povreda zabrana iz st. 1, 2. i 3. ovog člana smatra se narušavanjem reda na biračkom mestu.

Član 30.

(1) Pripadnici policije na dužnosti mogu ući na biračko mesto samo ako su na biračkom mestu narušeni red i mir, na poziv predsednika biračkog odbora ili Radnog tela.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, policajac u uniformi može da uđe na biračko mesto na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska da bi glasao, pod uslovom da ne nosi oružje i druga sredstva prinude.

Član 31.

Predstavnici medija mogu da budu prisutni na biračkom mestu samo radi pripreme izveštaja o toku glasanja na biračkom mestu.

VIII. POLOŽAJ PREDSTAVNIKA PREDLAGAČA IZBORNIH LISTA I POSMATRAČA

Član 32.

Licima koja se nalaze na spiskovima ovlašćenih predstavnika predlagača izbornih lista, odnosno spiskovima domaćih ili stranih posmatrača i njihovih prevodilaca, dostavljenim biračkom odboru od strane Republičke izborne komisije preko Radnog tela, i koji imaju akreditacije koje im je izdala Republička izborna komisija, birački odbor je dužan da omogući da nesmetano nadgledaju sve faze rada biračkog odbora, počev od pripreme za otvaranje biračkog mesta do završetka rada na utvrđivanju rezultata glasanja.

Član 33.

(1) Birački odbor je dužan da u zapisnik o radu biračkog odbora unese podatke o prisutnim predstavnicima predlagača izbornih lista i posmatračima, vodeći, pri tome, računa da se podaci o predstavnicima predlagača izbornih lista, ukoliko se na biračkom mestu glasa za izbor članova više nacionalnih saveta, unose u zapisnik o radu biračkog odbora samo za odgovarajuću nacionalnu manjinu, dok se podaci o posmatračima unose u zapisnike o radu biračkog odbora za svaku nacionalnu manjinu.

(2) Birački odbor može da sa biračkog mesta udalji predstavnika predlagača izborne liste ili posmatrača ako se ne pridržavaju pravila o održavanju reda na biračkom mestu, ako na biračkom mestu koriste mobilni telefon ili druga sredstva veza i komunikacija, a posebno ako ometaju rad biračkog odbora.

(3) Birački odbor je dužan da o udaljenju predstavnika predlagača izborne liste ili posmatrača i razlozima za udaljenje odmah obavesti Republičku izbornu komisiju, preko Radnog tela.

IX. ZATVARANJE BIRAČKOG MESTA

Član 34.

(1) Biračko mesto se zatvara u 20,00 časova.

(2) Biračima koji su se zatekli na biračkom mestu prilikom zatvaranja biračkog mesta, omogućava se da glasaju.

(3) Kao birač koji se zatekao na biračkom mestu smatra se birač koji se u 20,00 časova nalazi na biračkom mestu ili neposredno ispred.

(4) Birače koji se zateknu na biračkom mestu birački odbor obaveštava da mogu da glasaju.

(5) Predsednik biračkog odbora dužan je da odredi člana ili zamenika člana biračkog odbora koji će da utvrdi broj birača koji su se zatekli na biračkom mestu, utvrdi redosled po kome oni glasaju, stane iza poslednjeg zatečenog birača kako bi označio kraj reda i sačeka da glasaju svi birači koji su se zatekli na biračkom mestu.

X. UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASANJA

Član 35.

(1) Posle zatvaranja biračkog mesta birački odbor utvrđuje rezultate glasanja na biračkom mestu.

(2) Utvrđivanju rezultata glasanja moraju da prisustvuju svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamenici.

(3) Tokom utvrđivanja rezultata glasanja, birački odbor prvo popunjava kontrolni formular za proveru logičko-računske ispravnosti rezultata glasanja na biračkom mestu (u daljem tekstu: kontrolni formular).

(4) Nakon popunjavanja kontrolnog formulara, vrši se logičko-računska kontrola utvrđenih rezultata glasanja, da bi se, tek pošto se utvrdi da su rezultati logičko-računski ispravni, oni upisali u Zapisnik o radu biračkog odbora na utvrđivanju rezultata glasanja na biračkom mestu.

a) Postupak popunjavanja kontrolnog formulara

Član 36.

Postupak popunjavanja kontrolnog formulara sprovodi se prema sledećoj proceduri:

1) prvo se na osnovu broja birača upisanih u izvod iz biračkog spiska, spisak naknadnih promena u biračkom spisku, ako je dostavljen uz izvod iz biračkog spiska, i u poseban izvod iz biračkog spiska za glasanje birača koji se nalaze na odsluženju vojnog roka, na vojnoj vežbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije, ako glasaju na tom biračkom mestu, utvrđuje

ukupan broj upisanih birača na biračkom mestu, koji se upisuje u rubriku 13.1. kontrolnog formulara;

2) zatim se prebrojavaju birači koji su zaokruženi u izvodu iz biračkog spiska, spisku naknadnih promena u biračkom spisku i posebnom izvodu iz biračkog spiska i tako se utvrđuje **broj birača koji su glasali**, koji se upisuje u rubriku 13.2. kontrolnog formulara;

3) nakon toga se u rubriku 13.3. kontrolnog formulara upisuje **broj primljenih glasačkih listića**;

4) potom se prebrojavaju **neupotrebljeni glasački listići** i taj broj se upisuje u rubriku 13.4. kontrolnog formulara;

5) nakon toga se **otvara glasačka kutija i proverava da li se u njoj nalazi Kontrolni list**;

6) potom se prebrojavaju glasački listići u glasačkoj kutiji i tako se utvrđuje **broj upotrebljenih glasačkih listića** koji se upisuje u rubriku 13.5. kontrolnog formulara;

7) glasački listići se, zatim, **razvrstavaju na važeće i nevažeće**;

8) **prebrojavaju se prvo nevažeći glasački listići** i taj broj se upisuje u rubriku 13.6. kontrolnog formulara;

9) zatim se **prebrojavaju svi važeći glasački listići** i taj broj se upisuje u rubriku 13.7. kontrolnog formulara;

10) nakon toga se **važeći glasački listići razvrstavaju po izbornim listama**, utvrđuje se broj glasova koji je dat svakoj izbornoj listi i svaki od tih brojeva se upisuje u odgovarajuće polje u tabeli u okviru rubrike 13.8. kontrolnog formulara.

Član 37.

(1) Birački odbor mora da obrati pažnju da Kontrolni list slučajno ne ubroji među glasačke listiće.

(2) U slučaju da neki birački odbor zalepi jedan glasački listić na glasačku kutiju, taj glasački listić, nakon glasanja treba da ubroji među neupotrebljene glasačke listiće.

(3) U slučaju iz člana 27. stav 3. ovih pravila, kada birač koji je glasao van biračkog mesta nije potpisao potvrdu o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta, birački odbor treba da glasački listić tog birača, koji se nalazi u zapečaćenoj koverti i tako predaje Radnom telu, ubroji među neupotrebljene glasačke listiće.

b) Razlikovanje važećeg i nevažećeg glasačkog listića

Član 38.

(1) Nevažeći glasački listić jeste nepopunjeni glasački listić, kao i glasački listić koji je popunjen tako da se ne može pouzdano utvrditi za koju je izbornu listu birač glasao, na primer:

1) glasački listić na kome je birač zaokružio ili podvukao više od jednog rednog broja ispred naziva izbornih lista;

2) glasački listić na kome je birač zaokružio ili podvukao naziv više od jedne izborne liste;

3) glasački listić na kome je birač zaokružio ili podvukao ime više od jednog nosioca izborne liste.

(2) Važeći glasački listić jeste onaj na kome je zaokružen jedan redni broj ispred naziva izborne liste, kao i glasački listić koji je popunjen na način iz kojeg se sa sigurnošću može zaključiti za koga je birač glasao, na primer:

1) ako je na glasačkom listiću birač zaokružio ili podvukao ime i prezime prvog kandidata na izbornoj listi;

2) ako je na glasačkom listiću birač zaokružio ili podvukao naziv ili deo naziva jedne izborne liste;

3) ako je na glasačkom listiću birač istovremeno zaokružio ili podvukao redni broj i naziv izborne liste i ime i prezime prvog kandidata na toj izbornoj listi;

4) ako je na glasačkom listiću birač zaokružio ili podvukao ime jednog nosioca izborne liste;

5) ako je na glasačkom listiću birač istovremeno zaokružio ili podvukao ime i prezime prvog kandidata na izbornoj listi i ime nosioca te izborne liste.

(3) Ako je glasački listić popunjen na način iz koga se može pouzdano utvrditi za koju izbornu listu je birač glasao, on će biti važeći uprkos tome:

- što su na glasačkom listiću ispisani ili nacrtani komentari, parole i druge poruke;

- što su druge izborne liste precrtane.

XI. LOGIČKO-RAČUNSKA KONTROLA UTVRĐENIH REZULTATA GLASANJA

Član 39.

(1) Pošto popuni kontrolni formular i utvrdi rezultate glasanja na biračkom mestu na način iz člana 36. ovih pravila, birački odbor je dužan da izvrši logičko-računsku kontrolu utvrđenih rezultata koje je upisao u kontrolni formular.

(2) Logičko-računska kontrola iz stava 1. ovog člana obuhvata: računsko slaganje podataka o biračima, računsko slaganje podataka o biračima i glasačkim listićima i računsko slaganje podataka o glasačkim listićima i glasovima.

a) Računsko slaganje podataka o biračima

Član 40.

(1) Ukupan broj birača određene nacionalne manjine koji su glasali (rubrika 13.2. kontrolnog formulara) jednak je broju birača koji su zaokruženi u izvodu iz biračkog spiska, u spisku naknadnih promena u biračkom spisku, ako je dostavljen uz izvod iz biračkog spiska i eventualnom posebnom izvodu iz biračkog spiska.

(2) Ukupan broj birača određene nacionalne manjine koji su glasali (rubrika 13.2. kontrolnog formulara) može biti samo jednak ili manji od broja birača upisanih u izvodu iz biračkog spiska te nacionalne manjine, u spisku naknadnih promena u biračkom spisku i eventualnom posebnom izvodu iz biračkog spiska (rubrika 13.1. kontrolnog formulara).

b) Računsko slaganje podataka o biračima i glasačkim listićima

Član 41.

(1) Broj upotrebljenih glasačkih listića za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (broj glasačkih listića koji se nalaze u

glasačkoj kutiji - rubrika 13.5. kontrolnog formulara) može biti samo jednak ili manji od broja birača te nacionalne manjine koji su glasali (rubrika 13.2. kontrolnog formulara).

(2) Broj primljenih glasačkih listića za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (rubrika 13.3. kontrolnog formulara) treba da bude jednak zbiru: broja neupotrebljenih glasačkih listića za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (rubrika 13.4. kontrolnog formulara) i broja birača te nacionalne manjine koji su glasali (rubrika 13.2. kontrolnog formulara).

v) Računsko slaganje podataka o glasačkim listićima i glasovima

Član 42.

(1) Broj upotrebljenih glasačkih listića za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (broj glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji - rubrika 13.5. kontrolnog formulara) treba da bude jednak zbiru: broja nevažećih glasačkih listića (rubrika 13.6. kontrolnog formulara) i broja važećih glasačkih listića za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (rubrika 13.7. kontrolnog formulara).

(2) Broj važećih glasačkih listića za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (rubrika 13.7. kontrolnog formulara) treba da bude jednak zbiru brojeva glasova koje su dobile sve izborne liste za izbor članova nacionalnog saveta određene nacionalne manjine (tabela u rubrici 13.8. kontrolnog formulara).

XII. POPUNJAVANJE ZAPISNIKA O RADU BIRAČKOG ODBORA

Član 43.

(1) Pošto konstatuje da su nakon izvršene logičko-računske kontrole u skladu sa odredbama čl. 40. do 42. ovih pravila, rezultati glasanja logičko-računski ispravni, birački odbor pristupa popunjavanju Zapisnika o radu biračkog odbora, tako što prvo treba da proveri da li je popunio prve četiri tačke Zapisnika, nakon čega u Zapisnik čitko upisuje:

1) podatke o glasanju birača na biračkom mestu uz pomoć pomagača (rubrika 5. Zapisnika);

2) podatke o glasanju birača van biračkog mesta (rubrika 6. Zapisnika);

3) da li je u glasačkoj kutiji pronašao Kontrolni list (rubrika 11.3. Zapisnika);

4) ukupan broj upisanih birača (iz rubrike 13.1. kontrolnog formulara u rubriku 13.1. Zapisnika);

5) broj birača koji su glasali (iz rubrike 13.2. kontrolnog formulara u rubriku 13.2. Zapisnika);

6) broj primljenih glasačkih listića (iz rubrike 13.3. kontrolnog formulara u rubriku 13.3. Zapisnika);

7) broj neupotrebljenih glasačkih listića (iz rubrike 13.4. kontrolnog formulara u rubriku 13.4. Zapisnika);

8) broj upotrebljenih glasačkih listića (iz rubrike 13.5. kontrolnog formulara u rubriku 13.5. Zapisnika);

9) broj nevažećih glasačkih listića (iz rubrike 13.6. kontrolnog formulara u rubriku 13.6. Zapisnika);

10) broj važećih glasačkih listića (iz rubrike 13.7. kontrolnog formulara u rubriku 13.7. Zapisnika);

11) broj glasova datih za svaku izbornu listu (iz tabele u okviru rubrike 13.8. kontrolnog formulara u odgovarajuće polje u tabeli u okviru rubrike 13.8. Zapisnika).

Član 44.

(1) Pošto završi sa upisivanjem rezultata glasanja u Zapisnik o radu biračkog odbora, birački odbor:

1) Kontrolni list stavlja u poseban koverat koji pečati i na kojem ispisuje da je u njemu kontrolni list;

2) neupotrebljene glasačke listiće stavlja u poseban koverat koji pečati i na kojem ispisuje naziv nacionalne manjine i da su u njemu neupotrebljeni glasački listići;

3) nevažeće glasačke listiće stavlja u poseban koverat koji pečati i na kojem ispisuje naziv nacionalne manjine i da su u njemu nevažeći glasački listići;

4) sve važeće glasačke listiće stavlja u poseban koverat koji pečati i na kojem ispisuje naziv nacionalne manjine i da su u njemu važeći glasački listići;

5) potvrde o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta stavlja u poseban koverat koji pečati i na kojem ispisuje naziv nacionalne manjine i da su u njemu potvrde o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta.

(2) Na svim kovertama iz stava 1. ovog člana **obavezno** treba da bude naveden i naziv opštine/grada i broj biračkog mesta.

Član 45.

U Zapisnik o radu biračkog odbora unose se i primedbe članova i zamenika članova biračkog odbora, kao i predstavnika predlagača izbornih lista.

Član 46.

(1) Zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju svi članovi, odnosno zamenici članova biračkog odbora.

(2) Ako Zapisnik o radu biračkog odbora ne potpišu svi članovi biračkog odbora, to se konstatuje u zapisniku o radu biračkog odbora i uz to se eventualno navode i razlozi zbog kojih zapisnik nije potpisan od strane svih članova biračkog odbora, ili njihovih zamenika.

Član 47.

(1) Zapisnik o radu biračkog odbora izrađuje se na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija i štampa se u šest primeraka, od kojih se:

- prvi primerak **obavezno** dostavlja Radnom telu;
- drugi primerak istiće na biračkom mestu na javni uvid;

- preostala četiri primerka uručuju predstavnicima predlagača izbornih lista koji su osvojili najveći broj glasova na biračkom mestu, ako su prisutni na biračkom mestu.

XIII. POSEBNE ODREDBE O UTVRĐIVANJU REZULTATA GLASANJA U SLUČAJU DA SE NA BIRAČKOM MESTU GLASA ZA IZBOR ČLANOVA VIŠE NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA

Član 48.

(1) Ako se na biračkom mestu glasa za izbor članova više nacionalnih saveta nacionalnih manjina, birački odbor postupa tako što proceduru opisanu u čl. 36. do 46. ovih pravila primenjuje za izbor svakog nacionalnog saveta posebno, počev od nacionalne manjine sa najvećim brojem upisanih birača na biračkom mestu, zaključno sa nacionalnom manjinom sa najmanjim brojem upisanih birača na biračkom mestu.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, birački odbor, po zatvaranju biračkog mesta i okončanju glasanja, prvo pristupa utvrđivanju rezultata glasanja za izbor nacionalnog saveta sa najvećim brojem upisanih birača na biračkom mestu.

(3) Pošto otvori glasačku kutiju i utvrdi da li se u njoj nalazi Kontrolni list, kako je to predviđeno u članu 36. tačka 5) ovih pravila, birački odbor treba prvo da razvrsta sve glasačke listiće koji se nalaze u glasačkoj kutiji prema nacionalnim manjinama, nakon čega nastavlja sa procedurom utvrđivanja rezultata glasanja za izbor članova nacionalnog saveta nacionalne manjine sa najvećim brojem birača na biračkom mestu.

(4) Pošto završi popunjavanje Zapisnika o radu biračkog odbora na sprovođenju glasanja i utvrđivanju rezultata glasanja za izbor članova nacionalnog saveta nacionalne manjine sa najvećim brojem upisanih birača na biračkom mestu i pošto četiri primerka tog zapisnika uruči predstavnicima predlagača izbornih lista, ako su prisutni, birački odbor ponavlja proceduru opisanu u čl. 36. do 46. ovih pravila radi utvrđivanja rezultata glasanja za izbor članova nacionalnog saveta nacionalne manjine sa sledećim najvećim brojem upisanih birača i tako redom dok se ne utvrde rezultati glasanja na izborima za članove svih nacionalnih saveta koji se biraju na tom biračkom mestu.

(5) Svi zapisnici o radu biračkog odbora se na biračkom mestu ističu tek pošto birački odbor utvrdi rezultate glasanja, odnosno popuni zapisnik o radu za izbor članova poslednjeg nacionalnog saveta koji se bira na biračkom mestu.

XIV. DOSTAVLJANJE IZBORNOG MATERIJALA POSLE GLASANJA

Član 49.

(1) Pošto utvrdi rezultate glasanja na biračkom mestu, birački odbor određuje lica koja će, uz predsednika biračkog odbora, odnosno zamenika predsednika biračkog odbora, biti odgovorna za predaju izbornog materijala Radnom telu, što se konstatuje u Zapisniku o radu biračkog odbora.

(2) Birački odbor bez odlaganja, a najkasnije u roku od 12 časova od časa zatvaranja biračkog mesta predaje Radnom telu u zgradi opštine/grada, sledeći izborni materijal:

1) prve primerke zapisnika o radu biračkog odbora na sprovođenju glasanja i utvrđivanju rezultata glasanja na izborima za članove svakog nacionalnog saveta koji su birani na biračkom mestu,

2) izvode iz biračkog spiska i posebne izvode iz biračkog spiska po kojima se glasalo na biračkom mestu na izborima za članove svakog nacionalnog saveta,

3) zapečaćeni koverat u kojem je Kontrolni list,

4) zapečaćene kovertе u koje su stavljeni neupotrebljeni glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog saveta koji je biran na biračkom mestu posebno,

5) zapečaćene kovertе u koje su stavljeni nevažeći glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog saveta koji je biran na biračkom mestu posebno,

6) zapečaćene kovertе u koje su stavljeni važeći glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog saveta koji je biran na biračkom mestu posebno,

7) zapečaćene kovertе u koje su stavljene potpisane potvrde o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog saveta posebno,

8) sigurnosnu zatvornicu koja je korišćena za pečaćenje vreće sa izbornim materijalom prilikom primopredaje izbornog materijala između Radnog tela i biračkog odbora pre glasanja,

9) ostali izborni materijal.

(3) Prilikom predaje izbornog materijala, birački odbor će strogo voditi računa da ne pomeša izborni materijal za sprovođenje izbora za članove nacionalnih saveta različitih nacionalnih manjina.

(4) Preostali materijal (identifikacione kartice, glasačku kutiju, paravane za glasanje, UV lampe, pribor za pisanje i dr) birački odbor predaje opštinskom/gradskom organu uprave.

(5) O primopredaji iz stava 2. ovog člana sastavlja se zapisnik na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija. Jedan primerak ovog zapisnika čuva se u opštinskom/gradskom organu uprave najmanje četiri godine, dok jedan primerak Radno telo obavezno predaje Koordinatoru Republičke izborne komisije.

(6) Pošto se obavi primopredaja materijala iz stava 2. ovog člana, materijal iz stava 2. tač. 3) do 6) i tačke 8) ovog člana stavlja se u vreću za odlaganje izbornog materijala, koja se u prisustvu članova Radnog tela i članova biračkog odbora koji su predali materijal pečati sigurnosnom zatvornicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz stava 5. ovog člana. Vreća mora da bude obeležena nalepnicom koja sadrži naziv grada/opštine i redni broj biračkog mesta.

(7) Zapisnici o radu biračkog odbora, izvodi iz biračkog spiska, posebni izvodi iz biračkog spiska i kovertе sa potvrdama o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta ne stavljaju se u vreću sa ostalim izbornim materijalom, već ih Radno telo pakuje odvojeno od ostalog izbornog materijala i tako odvojeno predaje Koordinatoru Republičke izborne komisije.

Član 50.

Prilikom predaje izbornog materijala, predsednik biračkog odbora, odnosno zamenik predsednika biračkog odbora, dužan je da Radnom telu i opštinskom/gradskom organu uprave dostavi i po jedan primerak evidencije o prisutnosti članova i zamenika članova biračkog odbora na biračkom mestu.

XV. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 51.

Ova pravila stupaju na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

02 Broj: 013-87/18

U Beogradu, 21. avgusta 2018. godine

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA

PREDSEDNIK

Vladimir Dimitrijević